

ЗАПИСНИК
од 23-та седница на Советот
одржана на 26.11.2010 година

Присутни членови на Советот: Зоран Стефаноски, м-р Милаим Фетаи, акад. Бојан Шоптрајанов, проф. д-р Томе Груевски, м-р Борис Арсов, м-р Алма Машовиќ, Бранко Радовановиќ и Столе Наумов.

Отсутни: Али Алиу (најавено отсуство)

Присутни од Стручна служба: м-р Андриана Скерлев – Чакар, Огнен Неделковски, Борче Маневски, Слободан Беличански, Цветанка Митревска, Арбен Саити, Горан Радуновиќ, Магдалена Давидовска – Довлева, Арѓент Џелили и Ружица Бошнакоска Јотевска.

Други присутни: Борка Ашиковска и Игор Ристовски од АБ Канал, Бисера Станкоска и Татјана Поповска од Дневник, Маја Јовановска и Горан Петров од Канал 5, Катерина Групче од МТВ1, Милка Смилевска од Алфа ТВ, Гоце Михајлоски А1 ТВ, Душко Арсовски од Би Би Си, Светлана Унковска од Утрински Весник, Светлана Петковска од Шпиц, Весна Ќукановиќ од Сител ТВ и Венцо Донев од „Today“.

Претседателот на Советот за радиодифузија, Зоран Стефаноски ја отвори 23-та седница. За седницата беше усвоен и утврден следниот:

Дневен ред

1. Расправа во врска со актуелните настани врзани за ТРД А1 Телевизија.

Точка 1

По повод актуелните случувањата од предходниот ден (25.11.2010 година) поврзани со националната Телевизија А1, Претседателот на Советот, Зоран Стефаноски закажа вонредна седница. Искажувајќи ја својата загриженост, ги наведе и причините, посебно затоа што се работи за национален медиум, а пред неговите врати беа присутни припадници на МВР. Претседателот рече дека поради сето тоа што беше прикажано на екраните на А1 ТВ, Советот за радиодифузија не смее да се однесува индиферентно, а исто се случуваше и со гледачите кои тоа го следеа на А1 ТВ и на останатите национални телевизии. Присутните ги информира дека токму по тој повод Претседателот на Советот даде изјава за А1 Телевизија, а членот на Советот м-р Борис Арсов својата изјава ја даде за Канал 5 Телевизија.

Неофицијално, предмет на УЈП не била А1 ТВ, туку фирмите кои биле сместени во просториите на телевизијата. Од таа причина утрово СРД испратил допис до А1 ТВ, УЈП и МВР каде е побарана дополнителна информација за сите случувања во текот на предходниот ден, затоа што само така може да се добие вистинската слика за случувањата и со самото тоа може да се донесе вистински заклучок по ова прашање. Членовите на Совет ги замоли во нивното излагање и дискусија да ја избегнуваат дневната политика за да ова прашање не биде исполитизирано. Без политика, затоа што Советот за радиодифузија е независно регулаторно тело. Членовите на Совет се избрани од Собранието на РМ, и кога сите национални медиуми ја прекинаа својата редовна програма и говореа за вчерашниот настан, Советот има обврска по чл. 2 од Законот да расправа на оваа тема и да не се доведува во прашање самата седница. Претседателот на Советот, Зоран Стефаноски апелира да се овозможи непречена работа на службите на УЈП, непречена работа на медиумот, и да се смират тензиите. Многу е важно сите граѓани на РМ да ја следат програмата непречено на сите радиодифузери на кои Советот им дал дозвола за работа.

Членот на Советот м-р Алма Машовиќ го презентира својот став што се однесува до вчерашните немили настани кои се случија пред А1 ТВ. Според неа јасно е дека станува збор за добро смислено и организирано сценарио од страна на политичките партии. Воедно сака да изрази жалење за новонастанатата состојба, прво како граѓанин на РМ и второ како член на Советот за радиодифузија. Советот е независно регулаторно тело и не смее да дозволи и да го оправдува ваквото недолично однесување на медиумите, слика што можевме да ја видиме на А1 Телевизија до доцна во ноќта. Национален медиум, со дозвола за работа добиена од СРД несмее да дозволи да ја прекине редовната програма и јавно да ги осудува државните органи на безбедност како извршиле упад во А1 ТВ. Но, нагласи, сите беа сведоци кој изврши упад во Телевизијата. Тоа беа припадниците на одредени политички партии. Со тоа што беше прикажано на А1 ТВ, всушност сакаше да се покријат неделата на фирмите кои се лоцирани во делокругот на А1 и да им се оневозможи непречена работа на вработените од УЈП кои и беа заточеници на вработените на А1 Телевизија и на припадници на партиите од опозицијата. Не смее да се злоупотребува слободата на говор на ваков начин. Со овој немил настан се потврди и неодамнешната изјава на Ерван Фуере, Амбасадор на ЕУ во РМ, дека медиумите се под силно политичко влијание.

Членот на Советот, м-р Борис Арсов, на почетокот даде забелешка во врска со закажувањето на вонредна седница на СРД, имајќи го во предвид неговиот став, дека немаше ништо вонредно што би требало да се закаже вонредна седница. Неговото изненадување е во однос на поканата за седница на тема - Расправа во врска со актуелните настани врзани за ТРД А1 Телевизија, а институциите на системот ја извршувале својата работа и Советот не треба да биде инволвиран во овој настан, како што и Советот не дозволува други институции да се мешаат во работата на Советот. Смета дека оваа седница е непотребна. Впрочем и Советот учествува во инспекциски надзор, а како пример ја наведе неодамнешната посета на вработени од стручната служба и членови на Совет во Гостивар кај оператор на јавна комуникациска мрежа прудружувани од полиција (во склоп на Националното координативно тело за заштита на интелектуална сопственост, во соработка со МВР, УЈП ... се спроведува акција за заштита на авторското право).. А сепак немаше медиумско претставување. М-р Борис Арсов нагласи дека секој кој е попречуван во извршувањето на работните обврски има право да побара полициска заштита со цел да ги изврши работните обврски и задачи. Не се сложува дека во настанот била попречувана слободата на изразување. Во ниеден медиум кои известувал за настанот немало попречување на слободата на изразување. Сите медиуми известуваа како сметаа дека треба да известуваат, има свои гости во студио па и А1 ТВ. Ние, рече, иако сме членови на Совет, сепак при изнесување на своите ставови може да имаме различни мислења и погледи.

Членот на Советот, Столе Наумов рече дека е новинар по професија, и не е член на ниту една политичка партија. Советот за радиодифузија треба да се темели на слободата на изразување и слобода на медиуми. Суштината на овој закон произлегува и од уставот на РМ. Во секоја конкретна ситуација Советот треба да реагира кога одредена слобода (на електронските медиуми) е ограничена и спречена, кога ќе нема рамноправен амбиент за слободно информирање во државата, која е основа на демократијата. Точно е тоа дека сеуште вистината не е јасна докрај, но има факти. Неспорно е тоа дека сите институции на државата треба непречено да си ја извршуваат својата работа. Но на било која Телевизија да и се случеше ова, Советот ќе реагираше. Непријатно е кога гледате полиција пред медиум, секаде во свет. Како член на Совет, како новинар и како граѓанин се чувствува непријатно кога гледа таква глетка. Кога гледа дека неговите колеги новинари се легитимирани и спречувани во вршењето на новинарската задача. Членот на Совет, Столе Наумов, ги повикува медиумите да дозволат институциите на системот непречено да ја извршуваат својата работа. Повикува и на смирување на тензијата. Посебно се обрати до политичките партии, да не ги користат овие моменти за политички поени. Нека се воздржат. Колегите новинари ги повикува и во најтешките моменти да бидат крајно професионални и да ги избегнат влијанијата од најразлични групации, центри на моќ и сл. Негов најголем пријател е медиумот и слободата на изразување.

Членот на Советот, Бранко Радовановиќ, рече дека Советот нема да гледа на работите со одредени страсти, ќе биде објективен и крајно доследен на функцијата која му е доделена и која ја извршува максимално професионално. Доколку на скалите, на влезот на одреден медиум се види полиција, тоа е слика која ќе се памети, а таа е тесно врзана со медиумот. Тоа што го видовме и што беше прикажано на малите екрани, не беше слика каде припадниците на МВР ги молат новинарите да влезат. Имаше слика кога на новинарите не им беше дозволено да влезат, а од друга страна, истовремено, политичарите успеваа да влезат и да одат во живо од програма. Чинот каде што се попречени новинарите, долгогодишни колеги кои ги познава и за кои гарантира дека чесно си ја вршат работата, да не можат да влезат, додека влегуваат другите, не може да прифати ниту една вистина освен дека врз тој медиум таа вечер е извршен притисок. Новинарската професија и новинарите не смее да се дозволи никој да ги потценува ниту како морална ниту како ментална сила. Еден од столбовите на демократијата е новинарството.

Членот на Советот, академик Бојан Шоптрајанов потенцира дека е деклариран легалист. Поради одредени причини, почетокот на настаните не успеал да ги види, но присуството на полиција го забележал. Информациите кои ги добил од медиумите е дека имало и поголем број на други фирми, на истата адреса, а финансиска контрола се вршела на шест од нив, но не и на А1 ТВ. Но не е јасно како при финансиска полиција е потребно уште и полициско обезбедување. Ако секогаш вака се реагира и дејствува тогаш е загрижен за земјата во која живее. Дали имало спречување на слобода на изразување не може со сигурност да каже. Но А1 ТВ има обврска меѓудругите работи благовремено да ја информира јавноста за настаните, но објаснување зошто тоа така се случувало јасна информација не била дадена. Припадниците на Специјалните единици на македонската полиција ги забележал но не разбрал зошто тие се дојдени. Според него сите имаат право да ја извршуваат својата работна задача онака како што им налага професијата, професионалната етика и сл. Советот не треба да зазема ни една страна. На крајот како заклучок, предложи дека Советот треба да апелира тензиите да се смират.

Заменикот на Претседателот м-р Милаим Фетаи потенцира дека денешната седница требаше да се закаже и одржи, а Советот како регулаторно независно тело, мора да реагира, посебно кога пред вратите на национален медиум се случува една несекојдневна глетка, пропратена со полиција. Според негови сознанија, А1 ТВ не беше попречувана да работи, туку само новинарите беа спречени да влезат и да го напуштат просторот на Телевизија А1. СРД треба да обезбеди максимално да се сочува слободата на изразување, но притоа треба да внимава неговата функција како независно регулаторно тело да биде сочувана и да не биде злоупотребена. Посебно во еден ваков политички амбиент кога секоја политичка партија сака да го користи дадениот момент поврзан со медиумите во своја полза. Во оваа функција, рече, е и оваа седница денеска. Граѓаните имаа прилика возбудено да ги гледаат вчерашните случувања прикажани на медиумите, затоа што и сите медиуми се вклучија во сето тоа. Загрижен е затоа што смета дека медиумите се вовлечени во многу политички игри.

Членот на Советот, проф. д-р Томе Груевски, ги поздрави сите новинари, колеги од Факултетот за новинарство, медиуми и комуникација и рече дека е сигурен дека тие ги познаваат ставовите на професорот во врска со вакви и слични настани. Конкретно поврзани со слободата на печатот. Во континуитет ги следел вчерашните настани на сите национални телевизии кои што известувале за настанот. Се изјасни дека доживеал невидено разочарување од повеќе причини: една од нив е класичната поделба помеѓу новинарите, без разлика во кој медиум ја извршуваат својата професионална задача. Според него се чувствува поделба на два блока вклучувајќи го и Советот за радиодифузија. Како пример ги наведе двете изјави дадени од Претседателот на Совет и член на Совет со различни ставови за настанот. Секакво присуство на униформирани лица и нивно парадирање пред вратите на национален медиум е многу опасна работа и строго се спротиставува на ваквата слика. Советот, рече, е независно регулаторно тело и негова задача и задачата на Членовите на Советот и вработените од Стручната служба е да се грижат за непречено работење на

медиумот и неговата функција. Предлага, од оваа седница да се издаде едно соопштение, во кое остро ќе се осудат ваквите настани.

Советот изрази загриженост поради последните случувања во националната телевизија А1 и побара информација од институциите кои вршеле инспекција за нивните активности во просториите, каде што е сместена оваа телевизија, како и од самата телевизија – со цел Советот да може да изгради целосна слика за настанатата ситуација и да заземе релевантен став.

Советот ги повика институциите на системот да овозможат непречено извршување на професионалните задачи на новинарите, да ја гарантираат слободата на информирање и движење на новинарите и да создаваат услови за непречено функционирање на медиумите. Исто така ги повика медиумите и нивните сопственици да овозможат непречен пристап на сите надлежни институции до сите информации од нивниот делокруг на работа, потсетувајќи ги медиумите дека се правни субјекти како и сите останати и мораат да ги почитуваат законите во Република Македонија.

Како регулаторно тело за електронски медиуми, Советот апелира до политичките партии да не создаваат тензија во медиумите заради придобивање на политички поени.

Советот донесе заклучок да испрати до Управата за јавни приходи на РМ Барање за достава на информација на околности дали при инспекцискиот надзор од страна на Управата за јавни приходи на РМ на 25.11.2010 година, дојде до попречување на работата на Трговското радиодифузно друштво ТВ А1.

**Бр. 02-3507/3
16.12.2010 година
Скопје**

**Совет за радиодифузија на РМ
Претседател,**

Зоран СТЕФАНОВСКИ, с.р.

**Записникот го водеше,
Ружица Б. Јотевска**